

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

SIGURNOST U NESIGURNOSTI

(OSIGURANJE – SPECIFIČAN SEKTOR)

Ivan Vrljić, član Uprave

Dani hrvatskog osiguranja 2010.
Zadar

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

Sadržaj

1. Imovina financijskog sektora u RH
2. Financijska imovina kućanstava
3. Tržište osiguranja u RH i EU
4. Ulaganja društava za osiguranje u odnosu na BDP
5. Vlasništvo društava za osiguranje i reosiguranje
6. Osnovni osigurateljno - tehnički pokazatelji RH i EU
7. Temeljna uloga osiguranja
8. Razlika između banaka i osiguratelja
9. Usporedba obveza i kapitala banke i društva za osiguranje EU
10. Demografska piramida 2001. – 2050.
11. Novi nadzorni okvir EU
12. Aktualno u osiguranju
13. Zaključno

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

1. Imovina financijskog sektora u RH

u tis. kuna

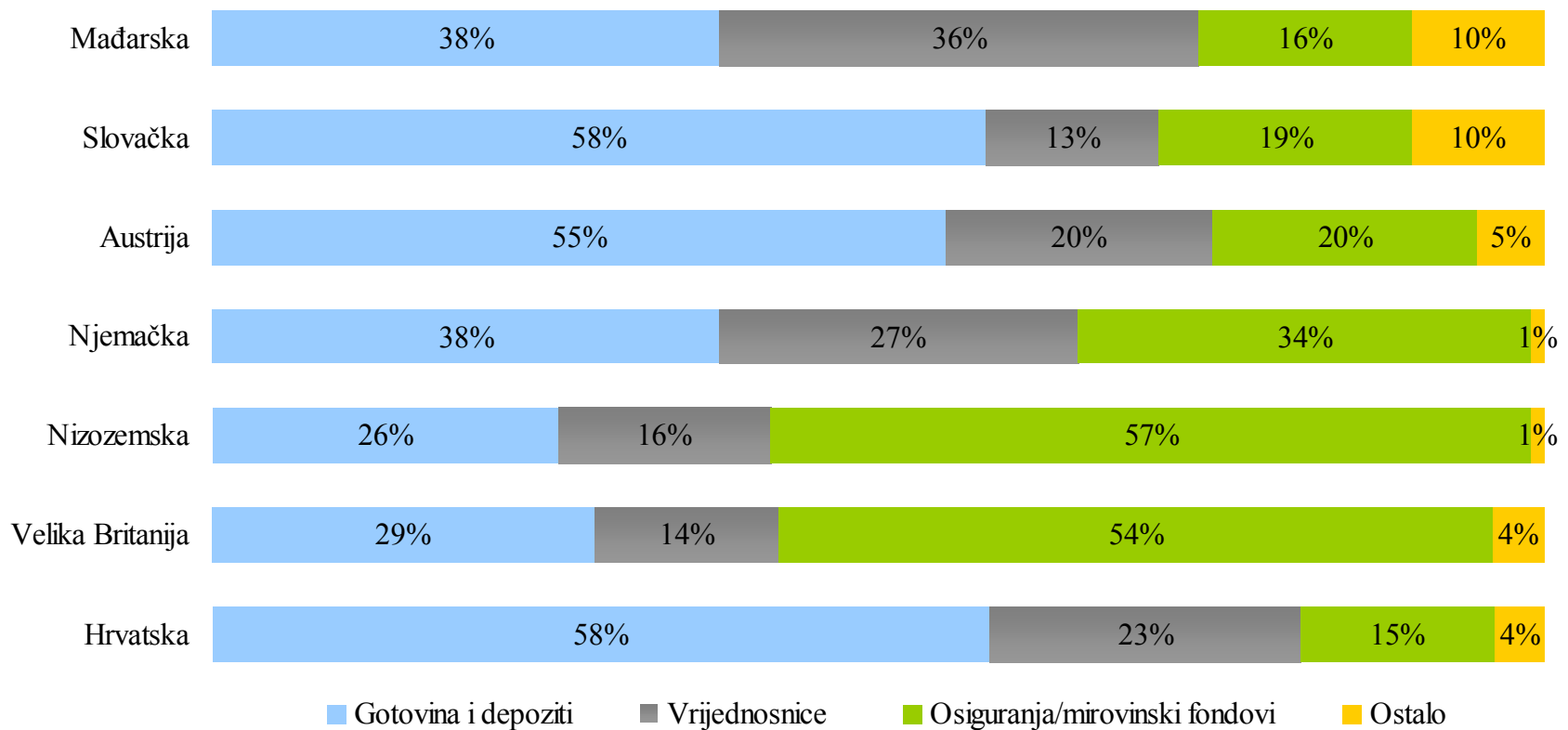
	2007.	Udjel	2008.	Udjel	2009.	Udjel
Leasing	30.303.865	6,61%	35.067.935	7,40%	33.634.131	6,83%
Mirovinski fondovi	21.813.778	4,75%	23.538.977	4,97%	30.627.788	6,22%
Osiguranje i reosiguranje	23.255.276	5,07%	26.590.761	5,61%	28.805.538	5,85%
Investicijski fondovi	33.738.606	7,35%	11.785.807	2,49%	14.179.491	2,88%
Factoring	4.219.268	0,92%	6.342.888	1,34%	7.006.830	1,42%
Investicijska društva	2.651.445	0,58%	2.231.535	0,47%	362.844	0,07%
MOD	51.909	0,01%	63.322	0,01%	103.172	0,02%
UKUPNO NEBANKARSKI SEKTOR	116.034.148	25,29%	105.621.225	22,28%	114.719.794	23,29%
Banke	336.349.382	73,32%	361.671.218	76,29%	371.386.328	75,27%
Stambene štedionice	6.390.524	1,39%	6.787.084	1,43%	6.411.714	1,30%
UKUPNO BANKARSKI SEKTOR	342.739.906	74,71%	368.458.302	77,72%	377.798.042	76,71%
UKUPNO FINANCIJSKI SEKTOR	458.774.053	100,00%	474.079.526	100,00%	492.517.836	100,00%

Izvor: HANFA, HNB, DZS

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

2. Financijska imovina kućanstava

Napomena. Podaci za 2009. osim podataka za Mađarsku i Slovačku koji se odnose na 2008.

Izvor: HNB, Eurostat, Allianz SE

HANFA

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

3. Tržište osiguranja u RH i EU

	Hrvatska (2009.)	EU (27) (2008.)
Broj društava	29	4.709
Broj zaposlenih	11.077	917.618
Premija ukupno (mil. EUR)	1.288	1.001.172
- život	341	610.291
- neživot	948	390.881
Premija po stanovniku (EUR)	290	2.008
- život	77	1.224
- neživot	213	784
Dobit* u 2009. (mil. EUR)	0,9	53.617

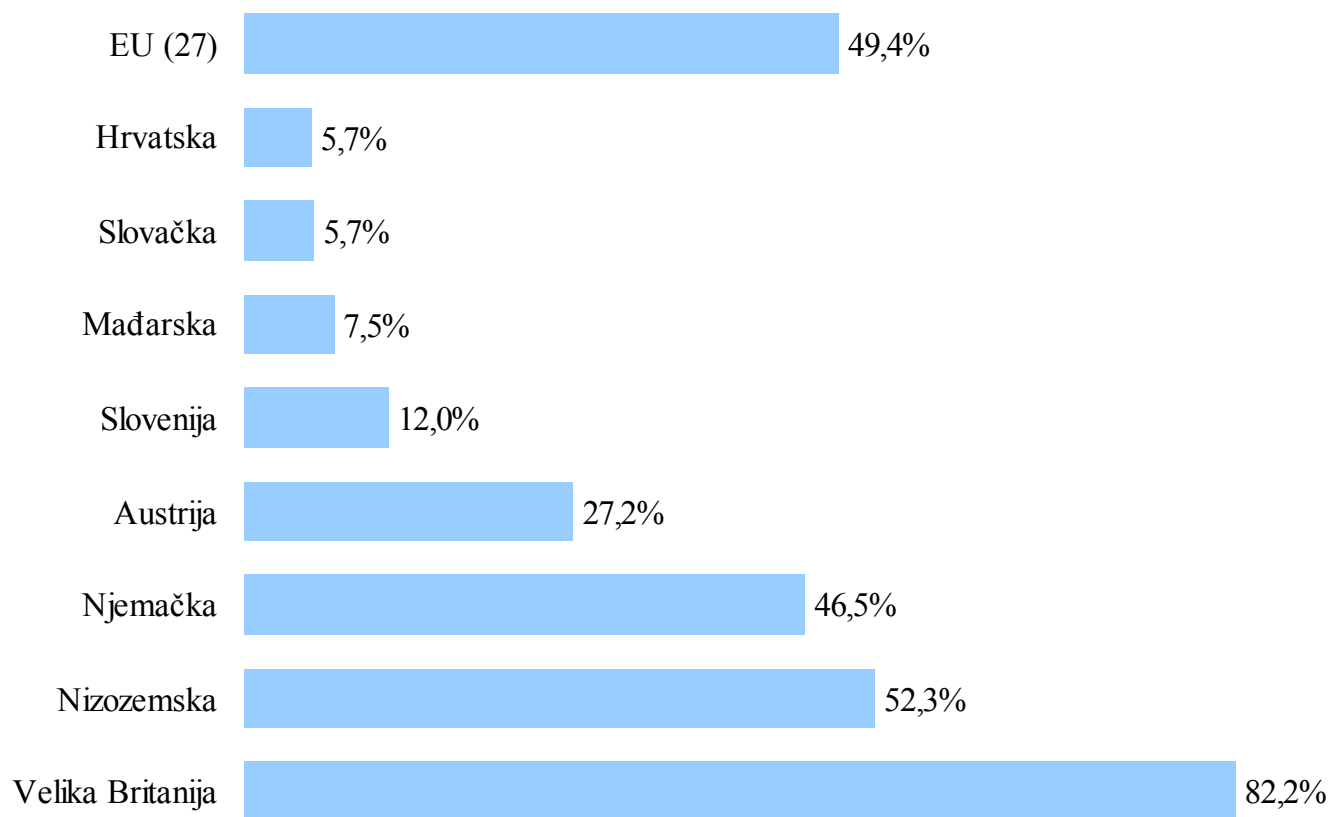
**Napomena: Podaci o rezultatu poslovanja za EU temelje se na podacima CEIOPS-a o rezultatu poslovanja značajnih osigurateljnih grupa EU za 2009.*

Izvor: HANFA, CEA, CEIOPS

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

4. Ulaganja društava za osiguranje u odnosu na BDP

Izvor: HANFA, CEA

Podaci se odnose na 2008.; Odnos ulaganja i BDP u RH za 2009: 6,4%

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

5. Vlasništvo društava za osiguranje i društava za reosiguranje

Vlasništvo	2007.		2008.		2009.	
	Broj	Udjel	Broj	Udjel	Broj	Udjel
Domaće državno vlasništvo*	3	12,0%	3	11,1%	3	10,3%
Domaće privatno vlasništvo	8	32,0%	8	29,6%	8	27,6%
Strano vlasništvo	14	56,0%	16	59,3%	18	62,1%
UKUPNO	25	100,0%	27	100,0%	29	100,0%

*Croatia osiguranje d.d., Croatia zdravstveno osiguranje d.d., Croatia Lloyd d.d.

Izvor: HANFA

privatizirano

internacionalizirano

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

6. Osnovni osigurateljno-tehnički pokazatelji u RH i EU

Pokazatelj	RH			EU	
	2007.	2008.	2009.	2008.	2009.
Razmjer šteta (%)	73,93	68,42	69,77	/	/
Razmjer troškova (%)	40,21	39,38	44,50	/	/
Kombinirani razmjer (%)	114,14	107,80	114,27	102	103
Rezultat ulaganja (%)	5,65	1,88	4,83	/	/
ROE	7,63	0,30	0,12	10,87	13,33
ROA	1,48	0,05	0,02	0,88	1,11

Napomena: Podaci za EU temelje se na podacima CEIOPS-a o značajnim osigurateljnim grupama EU

Izvor: HANFA, CEIOPS

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

7. Temeljna uloga osiguranja: ekonomski rast i društveni razvoj

Uporište globalne ekonomije:

- povećana elastičnost u odnosu na financijske udare nakon nezgoda - katastrofa

Bez osiguranja:

- poslovne aktivnosti preopterećene rizikom (neosiguranih) gubitaka te financijskim teškoćama u nastanku
- prigušen poduzetnički duh / kočenje poslovnih aktivnosti
- manje planova za budućnost zbog veće nesigurnosti
- manje ekonomske elastičnosti → viša nezaposlenost

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

7. Temeljna uloga osiguranja: ekonomski rast i društveni razvoj (2)

Putem osiguranja:

- potiče se štednja i sigurnost
- pomaže se u ekonomskom razvitku i socijalnoj politici
- jako osiguranje smanjuje pritisak na proračun
- promiče se učinkovita i jasna uporaba kapitala
- osiguravatelji usvajaju i šire dugoročne principe poslovanja (posebice životno osiguranje), suprotno promjenjivim investicijama kapitala u cilju brze dobiti
- potiče se bonitet te pristup zajmovima
- promovira se stabilnost poduzeća i domaćinstava
- postižu se viši standardi sigurnosti, kvalitete i kontrole gubitka

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

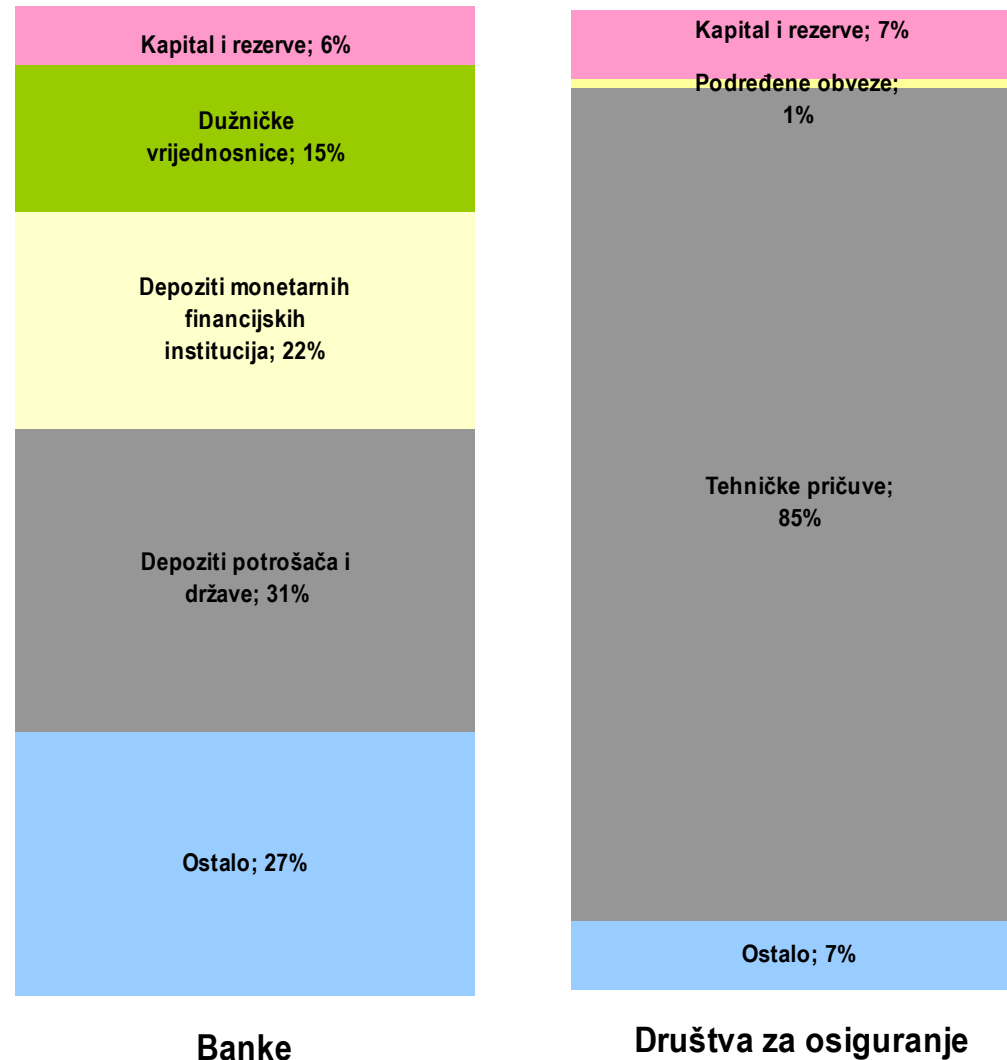
8. Razlika između banaka i osiguravatelja

PREDMET	OSIGURAVATELJI	BANKE
Karakter ugovora	Osiguranje plaća štetu kada se dogodi osigurani slučaj.	Obveza dužnika prema banci ostaje i kada je pretrpio velike gubitke.
Rizik likvidnosti	Osiguravatelji uglavnom raspolažu likvidnim sredstvima i obvezama. Obveze osiguravatelja uglavnom pokreće osigurani događaj. Međutim, proizvodi životne štednje mogu se otkupiti, no obično uz visoke troškove. Osiguravatelji imaju malo kratkoročnih sredstava.	Mnoge obveze banaka – depoziti, štedni računi te komercijalni papiri – predstavljaju kratkoročna sredstva, tj. mogu se povući u kratkom roku. Velik dio imovine banaka, npr. zajmovi, je dugoročan. Takva neusklađenost u ročnosti i trajanju čini banke osjetljivima na promjene u poslovanju.
Zaštita kapitala (Equity ratio)	Omjer imovine i kapitala varira ovisno o društvu i državi, no ima tendenciju oko 10 za životna te oko 3 za neživotna osiguranja.	Omjeri imovine i kapitala banaka variraju tijekom vremena, ovisno o tržištu i modelu poslovanja, no imaju tendenciju većih iznosa nego što je to kod osiguravatelja. Kod banaka je taj omjer uglavnom veći od 10.
Rizik međuovisnosti	Osiguravatelji ne pozajmljuju međusobno.	Veličina međubankovnih posudbi čini banke osjetljivima.
Postupci likvidacije	Zbog duge ročnosti obveza osiguravatelja nadzorna tijela mogu postupno raditi na rješavanju problema.	Zbog rizika bankovnog poslovanja, nadzorna tijela često moraju brzo reagirati radi preuzimanja banaka kako bi se izbjegli eventualni daljnji poremećaji bankovnog sustava i ekonomije.

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

9. Usporedba obveza i kapitala banke i društva za osiguranja EU

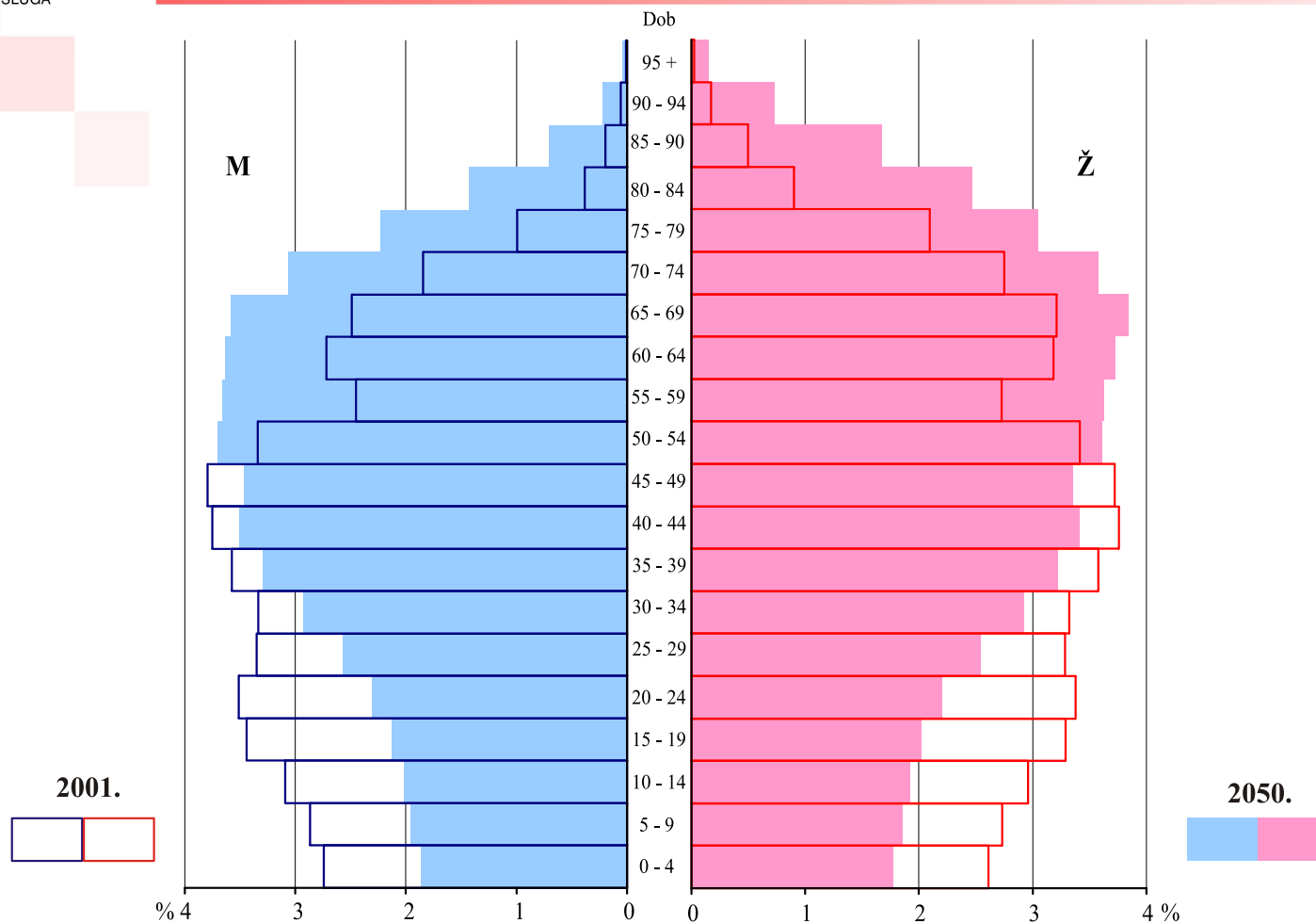

HANFA

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

10. Demografska piramida RH 2001. – 2050.

Izvor: *Institut za migracije i narodnosti Roko Mišetić*

HANFA

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

11. Novi nadzorni okvir EU

- **ESRB (European Systemic Risk Board)**
 - razviti EU makroprudencijalni sustav analize rizika
 - poboljšati učinkovitost upravljanja kroz poboljšanje interakcije mikro i makro bonitetne analize
 - kvalitetna procjena rizika temelj za djelovanje nacionalnih nadzornika
- **ESFS (European System of Financial Supervisors)**
 - osigurava set koordiniranih nadzornih pravila
 - osigurava dosljednu primjenu usklađenih propisa EU
 - osigurava zajedničke nadzorne prakse i razmjenu informacija
 - koordinira nadzor i upravlja kriznim situacijama
 - uspostavlja EU središnju bazu podataka

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

12. Aktualno u osiguranju

- Upravljanje rizicima
- Solvency II
- Liberalizacija

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

13. Zaključno

- Jačati sve oblike osigurateljne zaštite
- Educirati javnost i autoritete koji odlučuju
- Provesti istraživanja – izraditi prijedloge / studije utjecaja
- Veća disciplina u prihvatu rizika
- Obazriv pristup u odabiru investicijskog portfelja
- Jačati ulogu osiguranja u ekonomskom razvoju i rastu zajednice
- Nadzor baziran na upravljanju rizicima, a ne usklađenosti

HANFA
REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR
FINANCIJSKIH USLUGA

Pitanja ???

Što potrošači misle o osiguranju?

Zaslužuju li osiguranja bolji tretman u društvu?

Što nas čeka ulaskom u EU?

Kako iskoristiti ulogu ublaživača krize za razvoj osiguravateljne djelatnosti?